

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของโจทก์ในคดีอาญาที่ได้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กระทรวงยุติธรรมได้ส่งเรื่อง “ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย” ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นคดีอาญา คดีหมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๘๓/๒๕๕๐ ระหว่าง นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์/ผู้ร้อง นายกฤต โกมลฤทธิ ที่ ๑, นายพรชัย ล้อมปกรณ์ ที่ ๒ จำเลย/ผู้คัดค้าน เรื่อง ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ของศาลอาญา โดยอาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังความสรุปได้ คือ

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้องได้ฟ้องศาลชั้นต้นขอให้ลงโทษ นายกฤต โกมลฤทธิ และ นายพรชัย ล้อมปกรณ์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗ ในข้อหาฟ้องเท็จ และเบิกความเท็จ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูลจึงพิพากษายกฟ้อง นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ได้อุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์พิพากษายืน นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ฎีกา ศาลอาญามีคำสั่งไม่รับฎีกา โดยให้เหตุผลว่า ฎีกาของนายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ จึงอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา คดีอยู่ระหว่างศาลฎีกาพิจารณาคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ยื่นคำร้องว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกา โดยระบุว่าเป็นฎีกาต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ นั้น เป็นการตัดสิทธิของตนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ จึงร้องว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยจำกัดสิทธิของผู้ร้องที่จะยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ และเป็นการละเมิดสิทธิตาม มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

เนื่องจากศาลฎีกาส่งเรื่องนี้ผ่านกระทรวงยุติธรรม ตามคำร้องของผู้ร้องขอให้ส่งเรื่องนี้มายังศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย โดยมีประเด็นที่จะวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

เพื่อความสะดวกในการพิจารณาจึงแยกประเด็นการวินิจฉัยเป็น ๒ กรณี คือ

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ เพราะตัดสิทธิผู้ร้องมิให้ยื่นฎีกา หรือไม่

๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ เพราะละเมิดสิทธิของผู้ร้อง หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า

๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคแรก บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” นั้น เป็นการกำหนดลำดับชั้นของศาลยุติธรรมว่าประกอบด้วย ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา จากต่ำไปหาสูงตามลำดับ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่คู่กรณีในการได้รับการพิจารณาคดีต่างๆ โดยทั่วไป ไม่ได้หมายความว่า การพิจารณาพิพากษาคดีจะต้องกระทำโดยศาลทั้งสามระดับทุกกรณีไป

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกา ในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” เป็นเรื่องของวิธีพิจารณาคดีของศาล เพื่อถ่วงดุลองคคติไม่ให้ขึ้นไปสู่ศาลฎีกาโดยไม่จำเป็นเพราะถือว่าคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ที่พิพากษายกฟ้องเหมือนกันย่อมประกันความยุติธรรมได้แล้ว อย่างไรก็ตาม แม้จะใช้หลักการดังกล่าวนี้แล้ว ก็ยังมิได้ปิดกั้นการยื่นฎีกา หากพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จะเห็นว่าเปิดโอกาสให้คดีขึ้นไปสู่ศาลฎีกาได้ คือ “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาค้นใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือ ทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่า ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญ อันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่า มีเหตุอันควร ที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป” ดังนั้น การที่ผู้ร้องอ้างว่า มาตรา ๒๒๐ ตัดสิทธิในการยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ซึ่งเป็นเรื่องของวิธีพิจารณาคดีของศาลเป็น คนละเรื่องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ที่เป็นเรื่องโครงสร้างหรือลำดับชั้นของศาลยุติธรรม ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ได้บัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยไว้ที่ว่าการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองย่อมได้รับความคุ้มครอง รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถึงสิทธิของคู่ความเกี่ยวกับการฎีกาไว้ การพิจารณาคดีของผู้ร้องจึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ที่ห้ามมิให้คู่ความฎีกา จึงไม่ขัดหรือแย้งและไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แต่ประการใด

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ